

Svar på fråga 2023/24:519 Lönesubventioner till arbetsgivare utan kollektivavtal och fråga 2023/24:520 Kontrollen inför subventionerade anställningar av Serkan Köse (S)

Serkan Köse har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa goda arbetsvillkor för samtliga individer i subventionerade anställningar, oavsett om arbetsgivaren har kollektivavtal eller ej.

Serkan Köse har även frågat mig hur jag och regeringen avser att säkerställa att Arbetsförmedlingen fortsatt får tillgång till viktig information från arbetstagarorganisationer för att effektivt kunna motverka felaktiga utbetalningar och arbetslivskriminalitet i samband med subventionerade anställningar, trots borttagandet av ersättning för dessa organisationers yttranden.

Subventionerade anställningar – rätt utformade – kan ha positiva effekter på möjligheterna till etablering på arbetsmarknaden, särskilt om de riktas till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Samtidigt är det viktigt att säkerställa en

bättre utväxling av de ekonomiska resurser som satsas på denna typ av åtgärder och att förhindra överutnyttjande och felaktiga utbetalningar avseende de subventionerade anställningarna. Arbetsmarknadspolitiken behöver utformas så att fler kommer i arbete och att den blir mer kostnadseffektiv.

Ingen form av felaktigt utnyttjande av offentliga medel är acceptabelt. Arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar och brott mot välfärdssystemen är högt prioriterat av regeringen. Hur omfattande de felaktiga utbetalningarna avseende subventionerade anställningar är lämnar inte Riksrevisionens nyligen publicerade rapport något svar på. Men att det finns allvarliga risker är illa nog. Jag kan försäkra att regeringen tar frågan på stort allvar.

Arbetsförmedlingen har sedan den 1 december 2022 fått bättre möjligheter att neka utbetalningar till oseriösa aktörer. Det handlar bland annat om utökad möjlighet att kontrollera arbetsgivare inför beslut om subventionerade anställningar och en mer effektiv behandling av personuppgifter. Till exempel får Arbetsförmedlingen avstå från att bevilja stöd om arbetsgivaren inte fullgör, eller om det kan antas att arbetsgivaren inte kommer att fullgöra, sina åtaganden mot Arbetsförmedlingen eller mot den enskilde som stödet avser.

Myndigheters möjlighet att utbyta information är central för att förhindra felaktiga utbetalningar. Regeringen har därför den 1

februari fattat beslut om en lagrådsremiss med en ny lag om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet. Förslaget innebär att vissa myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor ska kunna dela mer information med varandra än vad som är möjligt i dag. Förslaget syftar till att mer effektivt bekämpa felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och arbetslivskriminalitet. Regeringen har vidare tillsatt en utredning om förbättrat informationsutbyte mellan myndigheter (dir. 2023:146). Utredningen ska överväga och föreslå förbättrade möjligheter att utbyta information om enskilda inom och mellan myndigheter och andra organ som enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) jämföras med myndigheter. Syftet är att information ska kunna utbytas i den utsträckning som det behövs för att myndigheterna bland annat ska kunna förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet så effektivt som möjligt, utan att det medför ett oproportionerligt intrång i den personliga integriteten.

Gällande de yttranden som arbetstagarorganisationerna lämnar till Arbetsförmedlingen i samband med insatser som är förlagda på en arbetsplats gjordes 2022 flera förordningsändringar som syftade till att göra hanteringen av yttranden mer ändamålsenlig och välfungerande.

Det tydliggjordes att arbetstagarorganisationerna ges möjlighet att yttra sig om arbetsplatsens lämplighet med utgångspunkt i de krav på anordnaren eller arbetsgivaren som gäller för respektive program eller insats. Samtidigt infördes ett nytt statsbidrag för kostnader för att ge in yttranden.

Att lämna in yttranden till myndigheter bör generellt inte vara kopplat till en statlig ersättning. Därför har regeringen beslutat att detta statsbidrag nu avskaffas.

När det gäller fackens benägenhet att lämna yttranden är det viktigt att de processer och arbetssätt som omgärdar arbetet med yttranden är effektiva och enkla. Här har Arbetsförmedlingen, i dialog med arbetstagarorganisationerna, ett ansvar för att möjliggöra detta. Arbetstagarorganisationerna bör ha ett eget intresse att själva ge in yttranden för att bidra till en väl fungerande arbetsmarknad.

Det är viktigt att poängtera att det är Arbetsförmedlingen som har ansvar för att genomföra arbetsgivarkontroller med syfte att granska om företagets ekonomiska och legala förutsättningar uppfyller förordningsstyrda krav. Förordningarna för de subventionerade anställningarna ger Arbetsförmedlingen möjlighet att till exempel neka stöd till arbetsgivare och anordnare som inte har ekonomiska möjligheter att betala ut lön till den anställda eller är dömda för ekonomisk brottslighet.

Jag kommer följa utvecklingen noga gällande arbetsvillkor,
felaktiga utbetalningar och arbetslivskriminalitet i samband med
subventionerade anställningar.

Stockholm den 7 februari 2024

Johan Pehrson